

מברירת המוחות למנוף אסטרטגי: גישה חדשה לניהול השתלמויות רופאים ורופאות בחו"ל

ד"ר טל חזום^{1,2} | ד"ר יואל אנגל^{1,3,4} | ד"ר נבו בראל^{1,2} | ד"ר אורלי ברק^{1,2} | פרופ' גל פייך^{1,2}
¹אוניברסיטת תל אביב | ²המרכז הרפואי האוניברסיטאי תל אביב ע"ש סוראסקי (איכילוב) | ³בייח אסותא רמת החייל, תל אביב | ⁴אוניברסיטת בן גוריון בנגב, באר שבע

רקע

השתלמויות Fellowship הן מנוע מרכזי לפיתוח מומחיות קלינית, קשרים בינלאומיים ומנהיגות רפואית. עם זאת, ללא מסגרת מוסדית, התהליך לרוב מתבצע באופן להישאר אישי ומבוזר, תוך קושי בשימור קשר עם הארגון ובהחזרת הידע אל הארגון. באיכילוב פותח בשנת 2025 מודל מוסדי לניהול התחום.

מטרות

- פיתוח מסגרת מוסדית לניהול תחום ה-Fellowship ברמת בית החולים, שתאפשר:
- (1) מיפוי שיטתי של רופאים היוצאים להשתלמויות בחו"ל; (2) ליווי אישי לפני היציאה ובמהלך ההשתלמות; (3) חיזוק הקשר בין הרופאים המשתלמים לבין בית החולים (4) קליטה וחזרה אפקטיבית של רופאים לאחר ההשתלמות תוך מינוף הידע שנרכש לפיתוח שירותים קליניים ושיתופי פעולה בינלאומיים.

שיטה

תשתית מקדימה וניהול נתונים

- הקמת צוות מוסדי הכולל רופאים בכירים לאחר Fellowship, נציגי הנהלת הרופאים, משאבי אנוש והיחידה הבינלאומית
- קבוצות מיקוד עם רופאים לפני היציאה, במהלך Fellowship ולאחר החזרה, לזיהוי צרכים, אתגרים ופערים בתהליך
- יצירת מאגר נתונים מוסדי למיפוי רופאי איכילוב שיצאו ל-Fellowship לאורך השנים, לפי מחלקה, תחום השתלמות, מדינת יעד ומוסד, לצורך הפצה, מעקב וניתוח מגמות (גרפים 1,2)
- יצירת נוהל Fellowship מוסדי
- גיוס סטודנט לרפואה כפרייקטור

לפני ה-Fellowship

- פגישות אישיות לבניית מסלול Fellowship מותאם
- אתר מוסדי המרכז מידע, מלגות וקישורים שימושיים
- חיבור הרופאים שעתידיים להשתלם עם רופאים מאיכילוב הנמצאים בהשתלמות באותה המדינה, לצורך הקלה על הקליטה במדינת היעד
- סדרת וובינרים העוסקים במערכות הבריאות בעולם
- פתיחת קבוצת WhatsApp ייעודית למתעניינים ב-Fellowship
- הוקרת הרופאים המשתלמים בחול ומיתוג בית החולים כמוביל בתחום ה-Fellowship
- שיתוף פעולה עם ארגונים מובילים בתחום ה-Fellowship

בזמן ה-Fellowship

- ניהול ועדכון שוטף של מאגר הרופאים הנמצאים ב-Fellowship
- דו"ח משתלמים רבעוני להנהלת בית החולים
- קבוצת WhatsApp עם המשתלמים בכלל המדינות לשיתוף מידע וחיזוק הקשר
- ציון אירועים ומועדים במשלוח מתנות אישיות למשתלמים
- "הכר את הפלו"- רופאים משתפים חוויות מה-Fellowship ברשתות החברתיות של איכילוב
- מפגשים הנהלת איכילוב עם רופאים במדינות היעד
- שגרת תקשורת עם המשתלמים בחו"ל

לאחר ה-Fellowship

- קיום שיחה ותיאום ציפיות עם מנהל המחלקה מס' חודשים טרם חזרת הרופא בנוגע לקליטתו במחלקה
- ליווי חזרת הרופאים והשתלבותם במחלקות
- מעקב ותייעוד תרומת ה-Fellowship לפיתוח שירותים חדשים באיכילוב (יחידת כוויות, יחידה להתאמה מגדרית ועוד)
- חיבור בין משתלמים שחזרו לרופאים שטרם יצאו לצורך ליווי בתהליך הקבלה
- שימור הקשר בין בית החולים למוסד בו משתלם הרופא בחו"ל

ממצאים

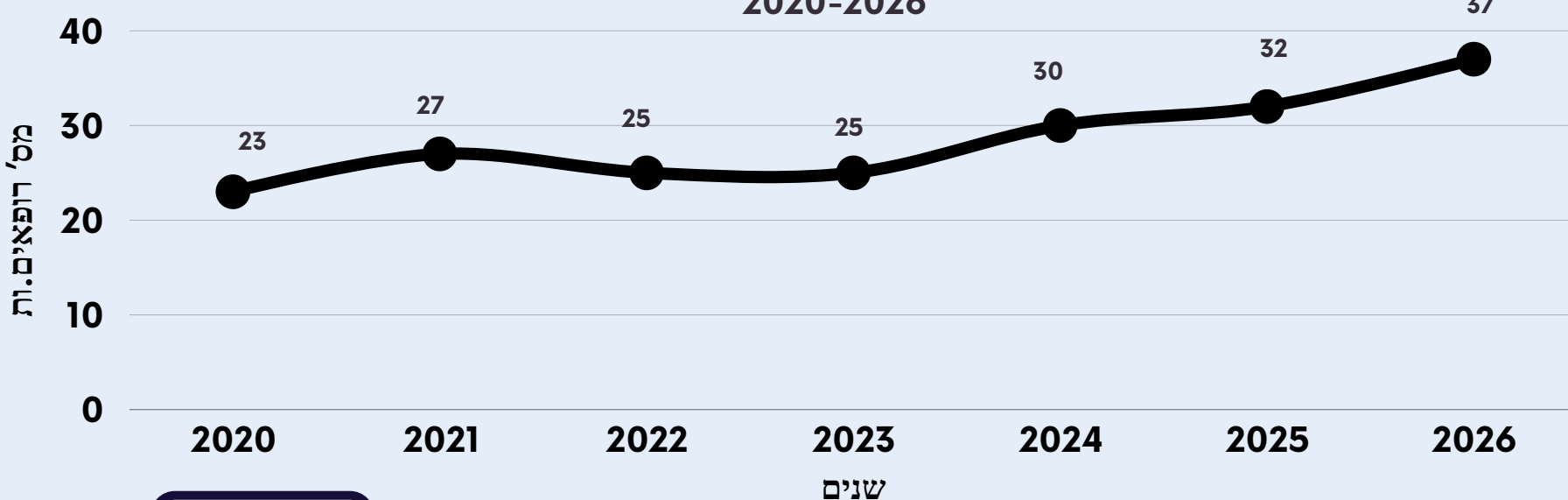
(1) עלייה במספר הרופאים היוצאים להשתלמויות (גרף 3)

(2) הטמעת ידע ויכולות חדשות עם חזרת הרופאים, לרבות פיתוח שירותים קליניים מתקדמים

(3) שיתופי פעולה ייחודיים עם מוסדות רפואיים מובילים בחו"ל עם פיתוח הזדמנויות ייחודיות במסגרתם ייקלטו רופאי איכילוב להשתלמויות קליניות ומקצועיות

(4) איסוף נתונים שיטתי מאפשר הפקת תובנות מעמיקות.

גרף 3
יציאת רופאים ל-Fellowship
2020-2026

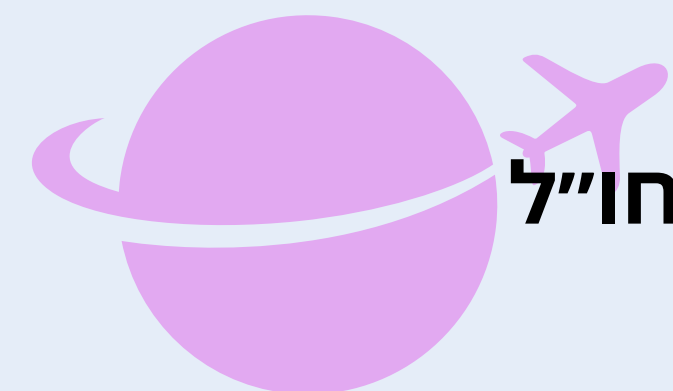

מסקנות

הניסיון באיכילוב מצביע על כך שניהול מוסדי ומובנה של תחום ה-Fellowship יכול להפוך השתלמויות בחו"ל ממשאב אישי של רופאים למנוף אסטרטגי לפיתוח ארגון, ומאפשר:

- ✓ חיזוק קשרים בינלאומיים
- ✓ חיזוק החיבור לארגון של רופאים לפני ובמהלך ההתמחות
- ✓ הגדלת סיכויי חזרת משתלמים לבית החולים

מומלץ לבתי חולים נוספים לבחון אימוץ מסגרות ניהול דומות, שיאפשרו למצות באופן מיטבי את תרומת ההשתלמויות לבית החולים

כרזה שפורסמה ברשתות החברתיות ובאיכילוב עם הרופאים והרופאות שיצאו ל-Fellowship 2025